

L a t w e e s c h u A w i s e s .

Nr. 26. Zettortdeenâ 26tâ Juhni 1841.

P a t e i z i b a .

Lihds schim esmu zeeit's kluffu un arri ne bija ko stahsticht, kas gabrdaki buhtu bijis juhsu auffsun, ne kâ, ko muhsu mihlais wezztehw's Pauffler us juns irr runnajas par muhsu Latweeschu draudsi. Lai nu gan trubkumâ bijusi, winna jo deenas paleef baggatafa zaur kristigu draugu mihligu prahtu un jebchu sweschumâ dshwodama ta nomanna, la juhdes tohs ne schirre, ko ween un ta pascha mihlestiba us to Kungu Jesu saweeno. Teescham ikdeenâs Latweeschi Peh-terburgâ atdshwojahs eefsch jaukas zerribas zaur tahm dahwanahm, ko ta mihla tehwa semne jaw pasneedse ar pilnahm rohkahm. Kas sinn, mihli lassitaji, woi wiffas pateifschanas weeta, ko tapatt gobdam isteikt ne spehjam, juhs smahdefeet dsirdeht us ko dibbinajahs muhsu zerriba? Raut jel paschi buhtut redsejusch, ko es ar sawahm azzim redsejis, ka wiffas draudses fir- dis us augschu kâ ar warru taype zillinatas, zeekfahrt mahzitais fluddinaja, kaddi atkal biju- schi tee zeenigi deweji, ka tad wiffi lihds zello's medamces, kâ ar weenu mutti sawu pateizigu fir- di tam ar wahrdeem leezinaja, kas irr tas augstais dewejs wiffu labbu un wiffu pilnigu dahwanu, kas redseja, kâ tad ikreis swehtas schauschalas kluffinam welkâhs zaur pilnu bas- nizu, itt kâ buhtu pat's tas gars tahs eepreezi- naschanas un ta spehka eestahjees widdu starp peeluhdsetajeem, un no daschâs azz spihdeja wehl skaidras preeka affaras, tad teescham grubti kluffu zeeft un sawalditees un sawu fir- ds-preeku ir zitteem ne stahsticht. Ka tahdas dahr- gas labbdarrischanas preekschishmes ko draudses starpâ peeminnam bes augteem ne warr palikt un wiffi dsennahs, zil spehdami, atnest ikatrs sa- wu artawu, to gan tizzeseet mihli lassitaji! Juhs, warr buht, brihnefetees dsirdeht, ka

muhsu Swardias-saldati sawâ kahrtâ jaw wai- rak ne kâ 3000 rubl. warr. naud. irr samettuschu un zitti wehl pataupa sawu graffi, lai kaunâ ne krihtam preeksch zittahm draudsehm, kas Kur- semnê tifpatt kâ Widsemnê muhs baggatigi ap- dahwinajuschas, bet mohdrigi wiffi darbojahs, ka tahds gohda darbs, ko usnehmuschi pastrah- daht, warr weiftees un gaismâ nahkt un Lat- weeschi schinni Keisera pilsatâ eedabbu sawu ihpa- schu un pilnigu Deewa nammu. Pahrees nu gan daschi gaddi eekam darbs buhs nobeigts, bet kas par to? Ja arri meh's til ween tee sehjeji; zitti plaus no muhsu sweedreem. Lihds tam gelb, kâ lassam Neem. 5, 5. ta zerriba ne pamett kaunâ. Un mums schis wahrdinsch jaw irr dees- gan, ka pateefigs wahrdinsch israhdijees, jo daschi leelkungi ar tehwa prahtu muhsu jaunas basnizas uszelschanas deht ruhpedamees sleppeni wahku grahamatâs eefahl (ar kollektehm) uppu- rus falassiht un zitti augsti kungi un waldineeki no muhsu puffes stipri peesohla, us preekschu mums paligâ nahkt. Ka nu mums ween wee- nigi klahthos pagurruschas rohkas rahdih? jeb aismirft muhscham ko labbu mums darrija muhs- u tizzibas beedri tahlumâ? Wiss, kas no pir- mas seemas-swehtku deenas pehrna gadda kâd eefahlam sawâ draudse kollektes fanemt, lihdscho baltu deenianu irr notizzis, flubbina Deewam pa- teikt par wiffu ko tas schinni masâ brihdi mums de- wis peedshwoht. Tâ ne fenn wezzakais mah- zitais pee Jahna basnizas Nihgâ mums atsub- tija 1250 gabb. no tahm saldatu luhgschanas grahamatahm, ko tas isdewis Nihgâ 1838, weh- ledams lai arri no sawas rohkas mums tiftu kâhd's masâ atbals's par tahs jaunas ustaisamas basnizas. Ut kahdu fir- ds-preeku to draudsei no fangeles esmu darrijis sinnamu un kâ tee tuhlin saweenojahs weenâ luhgschana lai Deews at-

makfa mihlam zeenigam dewejam kas tabdu augsti teizamu un itt garrigu uppuri uppurejis. Ra jums to isteikt warru? Kad wehl luhgufchi bijam, lai Deews dohd dauds pirzeju; tad wifseem redsoht schi luhgufchana bija paklaufita un maktigi tabs grahaminas tikfe mekletas un pirzeji ar preeku wairaf makfaja par katru, ne ka ta makfa, ko laikam bes mahzitaja usskubbinašanas wahrdeem buhtu darrijufchi, ko tas ta beidse: Mufsu dshiwibas-laihs irr spaidu-laihs, farwas deeninas bes raisehm ne pawaddam wifs, bet ja Deewa wahrds irr firschu vamats, tad mums ar Kristu dshiwiba irr eefsch ferwis un effam gattawi allasch nodoht dshiwus Deewam labpatihkamus uppurus, kas lai irr mufsu prattiga kalposchana.

Peterburga, 5ta Juhni 1841.

Rnieriem,

Latweefchu Gwardias-faldatu mahzitais.

• **Draugu fwehtifchana.**

(Lihbsiba.)

Rahds wezzais mahzitais Ambrosius wahrda apmekleja sawu ammata brahli Justinu un palikke daschas neddetas kohpa mihligi farunnadamecs pahr Deewa wahrdeem, winnu fluddinaschanu un mahzijahs weens no ohtra wehl ko flakt. Bet kad schkirfchanas stundina peenahze, tad Justinam firds palikke lohri flummiga; wansch apdohmaja, ka sawu wezzu draugu wairs ne dabuhhs redseht schinni pasaulé, tadeht isluhsahs — pehz ta laika eeradduma — fwehtifchanu no winna. Wezzitis tam atbildeja: „ka man terwi buhs fwehtiht, kas tu ta jaw effi pahr wiffeem ammata brahteem pabrahs un brangahs? Tu effi itt lihdfigs tam wihges-kohkam tukfnesi.“ „Kahdam wihges-kohkam?“ Justinsch wairzaja. Ambrosius: „klaufees stahstu: Kahds zella-wihrs bij tukfnesi nomaldijeas. Wansch peeckuffis, isflahpis un isfalyis straipale

fchury un tury, famehr us reis eerauga jauku wihges-kohku ar pilnigi eenahkfuscheem augleem un pee ta pascha flaidru uppiti. Wansch steidsahs te flakt, nosehschahs winna ehna, ehd winna auglus un dshifina farwas flahpes ar uhdieni no uppites. Wansch atspirgst un ardsihwojahs gluschi ka par jaunu. Tad pazehlees Deewu noslawe un sakka tur flakt: Ut tu kohhs labba-darritais, es terwi labpraht fwehtitu, bet ar ko? Sazzifchu: lai tawi augti labbi isdohdahs, bet fur tad wehl labbakus, gahrdakus un spehzigakus auglus atraddihhs, ka pee tew? Sazzifchu: lai tawi sarri tahht isplattahs un lappas labbi kuplas aug, bet fur tad labbaku un beesaku frohni atraddihhs, ka pee taweem sareem un pee tawahm lappahm, fur tahda spirdsinaschanahs un tahda atwehfinafchanahs? Sazzifchu: lai Deews leef uppiti peetezzeht tawahm faknehm, ka tew flapjums ne truhkst, bet fur tad flaidraku un wesseligaku strautinu atraddihhs, ka tas irr, kas jaw terwim peeteff? — Tomehr terwi fwehtiju, terwim wehledams, ka wiffas tawas atwassas paliktu tahdas, ka tu. — Nedst mihlais draugs, wehl sazzija Ambrosius us sawu draugu, terwim irr tahdas dwehfeles mantas, tahda sapraschana, augsta zilts, manta, gohds, mihliga faima un wiffi gohda tikfumi papillam ween, ka rehti wehl fur ta warrehs atrast, ko tad terwim wehl zittu warru wehleht, ne ka to: Lai tawi behrni teek terwim lihdfigi! lai winni tapatt teek aplaimoti, ka tu!“

U. L.

• **Dseefma maies laikā.**

Mel. Frisch auf, Kameraden, aufs Pferd, aufs Pferd.

I.

Knusch augsch', jaunu maifi plaut, maifi plaut!
 Libbs ar iskapt' un grabbekli rohkā!
 Sirde libgsmitas pilna; launs, peeri raut!
 Teizet Deewu! jo winna spehhs lohka
 Tahs dseltenas wahrpas; jau beidsahs mums bade!
 Kas laisch? — gan buhs auglign un fwehtigs tas gads. ;:

2.

Rau, flaisi kà spihgulo drumas selts!
Las gan desmits reis atswer, fo sehjam.
Scho dewis tas Tehws, las eeksch debbes-telts
Sauli turr, raffu krahj, fo ne spehjam.
Tehws audsina sahli, Tehws maif' idwedd arr
No semmes, lai behrnini pachstees warr. ∴

3.

Gan azzim fo stattitees pawaff'râ,
Debbes sill', farkan kumsch, gan irr balti
Rad tehropuschrees kalns, plawas, eeleeja,
Sakkôs mattôs stahw kohls, un kad saldi
Rahp augscham ir smarschu par uppuri tam,
Ko preezigi maies-tehw' taggad sauzam. ∴

4.

Bet dabrgaks mums arrajam maies-lais;
Las wehl pawaff'ru winne ar wahrpahm.
Lai, lai, ka no sweedreem gan pluhst mums waigs,
Sirds ir pluhst preeku piln' pa tam starpam.
Sirds patti par uppuri pazekahs tam,
Ko flawedam' maies-tehw' taggad sauzam. ∴

5.

Wisnotat meh's gaidin gaidijam,
Al Kungs debbes un semmes, us tewi.
Tu tehvrohku atdarri. — Sagaidam! —
Kà jaw tehws, tu apleezini sewi.
Dohd, sweikeem un wesseleem darbu mums beigt!
Dohd, gohdu tew, tuwakam mihlibu steigt! ∴

Ehdoles Kahrli's.

Ruddens - dseeffa.

1.

Libgo, mehle!
Stihga, spehle!
Zellees, preeziba!
Tulski wissi lauki,
Pilni wissi trauki;
Rohkâ swehtiba. ∴

2.

Libgo, mehle!
Stihga, spehle!
Râ nu dshres buhs!
Trekni wissi lohpi;
Saimneeki naw flobpi,
Labpraht meelo muhs.

3.

Libgo, mehle!
Stihga, spehle!
Mahsin', danzinaht
Tew isdanzinaschu!
Lai, ka mudsinaschu
Kahjas! — Rohku klah!

4.

Libgo, mehle!
Stihga, spehle!
Urrah! lustiq!
Urrah! wissi panti
Klausa musikanti!
Urrah, brahlini!

5.

Libgo, mehle!
Stihga, spehle!
Sirds irr wakkâ gan. —
Klau! las nammâ fuhdsahs?
„Nabbags maifi luhdsahs.
„Nahz, un ehd ar mau!“

6.

Libgo, mehle!
Stihga, spehle!
Nefam kummiba!
Tulski wissi lauki,
Pilni wissi trauki;
Wisseem preeziba!

Ehdoles Kahrli's.

Teesas fluddinaschanas.

Us pawehleschanu tahs Reiseriffas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walsis 2c. 2c. 2c.,
tohp no Wirkušmuischas (Heyden) pagasta teesas wissi
tee, lam kahdas taisnas parradu prassischanas buhtu
pee teem lihdschinnigeem Wirkušmuischas fainnee-

teem: Kweeschu Janna Purnis, Lennu Anfa Lihmann un Awotinu Szippa Krastin, kurceem inventariuma-truhkuma, un magasines-parradu dehl muischas-waldischana mahjas atnehmuse un pahr kurru mantahn konkurse spreesta, usaizinati, diwu mehneschu starpâ, probti libds 16tu August f. g. pee schihß pagasta teefas peeteiltees, jo wehlaß neweenu wairs ne klausihß. Wirkumuischas pagasta teefa, 14tâ Zuhni 1841.
 (L. S.) ††† Fritz Keinacht, pagasta wezzakais.
 (Nr. 91.) C. Kronberg, pagasta teefas fribweris.

No Krohna Bramberges pagasta teefas tohp wiffi tee, sam taisnas praffischanas buhtu, pee ta Krohna Bramberges fainneeka Slaweru Jahna, pahr kurra mantu konkurse nospreesta, usaizinati, 8 neddelu starpâ pee schihß teefas peeteiltees, zittadi neweenu wairs ne klausihß. Bramberges pagasta teefa 31mâ Mei 1841.
 (L. S.) H. Friedmann, peefehbetais.
 (No. 155.) G. Paulhorn, pagasta teefas fribweris.

Walbegables pagasta teefa zur scho katram pee-tohdina, no neweena Walbegables un Skehdes semneeka, sam naw parahdischanas-fihmes, la tam brihw lo pahrdohht, laut lo pirk; zittadi tee pretti-darritaji wiffas skahdes, las no tam warretu zeltees,

few pascheem warrehs peemehroht. Walbegables: Skehdes pagasta teefa, 5tâ Zuhni 1841.
 (L. S.) F. Frei, preekschfehbetais.
 (Nr. 70.) F. Wallewicz, teefas fribweris.

No Daubsewas pagasta teefas tohp wiffi tee, sam taisnas praffischanas buhtu pee ta nomirruscha Daubsewas fainneeka Ruffmannu Jahna Uppe, un pee ta fainneeka Uppeneeku Mairtina Palsan, las sawas mahjas nespehzibas dehl atdewis, un pahr kurru mantahn parradu dehl konkurse spreesta, usaizinati, diwu mehneschu starpâ pee schihß pagasta teefas peeteiltees, jo wehlaß neweenu wairs ne klausihß. Daubsewas pagasta teefa, 6tâ Zuhni 1841.
 (L. S.) ††† Wehsit Brenz Dhsol, pagasta wezz.
 (Nr. 16.) Ernst Grosser, teefas fribweris.

Zitta fluddinaschano.

Seslaukas muischâ, Uhrlawas lirspehle, swescha farkana (Zuchß) kehwe peehtiduse. Kam schi kehwe peederretu, tohp usaizinahts, 4 neddelu starpâ no appalschraftitas beenas ar labbahn parahdischanas-fihmehm, la ta kehwe winnam peeder, Seslaukas muischâ peeteiltees, un prett fluddinaschanas un barroschanas = atlihdinaschonu sawu kehwi prettim went. Seslaukâ, 12tâ Zuhni 1841.

J. v. Troupowsky.

Naudas, labbibas un prezzu tirgus us plazzi. Rihgâ, tanni 16tâ Zuhni 1841.

	Subraba			Subraba	
	Rb.	Kv.		Rb.	Kv.
1 jauns dahlberis . . . . . geldeja	1	33	1 pohds kannepu . . . . . tappe malfahðs ar	—	90
1 puhrs rudsu . . . . . tappe malfahðs ar	1	55	1 — linnu labbakas surtes	—	2
1 — kweeschu . . . . . — —	3	50	1 — — sliktakas surtes	—	1
1 — meeschu . . . . . — —	1	20	1 — tabafa . . . . . — —	—	65
1 — meeschu = putrainu	1	90	1 — dselses . . . . . — —	—	75
1 — ausu . . . . . — —	—	80	1 — sweesta . . . . . — —	2	20
1 — kweeschu = miltu . . . . . — —	4	—	1 muzza silku, preeschu muzza	—	7
1 — bihdeletu rudsu = miltu	2	40	1 — — wihtschnu muzza	—	7
1 — rupju rudsu = miltu	1	70	1 — farkanas fahls . . . . . — —	7	—
1 — sirnu . . . . . — —	1	60	1 — rupjas leddainas fahls	—	6
1 — linnu = sehklas . . . . . — —	2	50	1 — rupjas baltas fahls	—	4
1 — kannepu = sehklas . . . . . — —	1	50	1 — smalkas fahls . . . . . — —	4	—
1 — kimmenu . . . . . — —	5	—			

B r i h w d r i k k e h t.

No juhriallas gubernementu angstas waldischanas puffes: Waldischanas-rahts N. Weiler.